

SÖZEL BÖLÜM

DİKKAT! BU BÖLÜMDE CEVAPLAYACAĞINIZ TOPLAM SORU SAYISI 90'DIR.

İlk 45 Soru

"Türkçeyi Kullanma Gücü",

Son 45 Soru

"Sosyal Bilimlerdeki Temel Kavram ve İlkelerle Düşünme Gücü" ile ilgilidir.

Eşit Ağırlıklı ÖSS puanınızın yüksek olmasını istiyorsanız Sözel Bölüme 90 dakika ayırmanız yararınıza olabilir. Sözel Ağırlıklı ÖSS puanınızın yüksek olmasını istiyorsanız Sözel Bölüme biraz daha fazla zaman ayırabilirsiniz.

Bu bölümdeki sorularla ilgili cevaplarınızı, cevap kâğıdınızdaki "SÖZEL BÖLÜM"e işaretleyiniz.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcükler anlamca birbirine en yakındır?

- A) Bir süre sonra kendisi de bu akımın, bu tartışmanın içinde yer almıştı.
- B) Bu kitapları, belirlediğiniz ölçütlere göre seçin, ayırın.
- C) Kendisine yapılan bu haksızlığı, bu saygısızlığı içine sindiremiyordu.
- D) Bütün bunları, kendisinin yerine, önüne geçmek isteyenler düzenliyordu.
- E) Bu makineler ötekilere göre daha kullanışlı, daha pahalıdır.

2. Aşağıdakilerin hangisinde, "barınmak" sözcüğünün anlamıyla kullanımı birbirine uymamaktadır?

<u>Anlam</u>	<u>Kullanım</u>
A) Bir yerde yaşamak, yaşamını sürdürmek.	Burası, yılın her mevsiminde gemilerin barınabileceği bir yerdi.
B) Çevresiyle uyumlu, dirlik içinde yaşamak.	Çalıştığı yerlerin hiçbirinde barınamadı.
C) Bir yerde etkili olmak, gelececek ortam bulmak.	Çağdışı anlayışların burada barınamayacağını görmüştü.
D) Doğa etkilerinden korunmasını sağlayacak bir yere sığınmak.	Soğuk havalarda barınmak için kendine kuytu bir yer arıyordu.
E) Yerleşmek için uygun koşullar bularak oturmak.	Koskoca kentte bir yer bulup barınamadılar.

3. Sözü dinletmeyi sever, bunu başaramadığında sinirlenip hırçınlaşırdı. Bunun için, hemen her zaman, hem çevresindekilerin kendisine, hem de kendisinin çevresindekilere karşı davranışlarında ipleri kendi istediği gerginlikte tutmayı başarırdı.

Yukarıda geçen "ipleri kendi istediği gerginlikte tutmayı başarmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çevresindekilere, kendi görüşlerinin doğruluğunu kanıtlamak
- B) İsteklerinin gerçekleşmesi için her yola başvurmak
- C) Her konuda kendisini bilgili ve yeterli görmek
- D) İnsanlarla olan ilişkilerini, kendi ölçütlerine göre yönlendirmek
- E) Kendini, olduğundan daha güçlü göstermeye çalışmak

4. Ailede tüm yükümlülükleri üzerlerine alan, çocuklarını her türlü sorumluluktan uzak tutan anne babalar ---- bireyler yetiştirirler.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) her bakımdan kendilerine benzeyen
- B) işini seven, görevlerinin bilincinde olan
- C) bulundukları her ortama kolayca uyum sağlayan
- D) karşılaştıkları güçlükleri yenmek için her türlü yola başvuran
- E) yaşamını biçimlendiremeyen, başkaları tarafından yönetilmeyi bekleyen

Diğer sayfaya geçiniz.

5. Birçok sanatçının sanat dünyasından silinip gitmesinin nedeni ----.

Bu cümle, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisiyle sürdürülemez?

- A) gelişme ve değişmelere uyum sağlayamamasıdır
- B) her geçen gün yeni sanatçıların ortaya çıkmasıdır
- C) kendisini sanatına bütünüyle vermemiş olmasıdır
- D) yeni ve özgün yapıtlar ortaya koyamamasıdır
- E) çağın gereklerine ayak uyduramamasıdır

6. Tiyatro eleştirmeni, izlediği oyunun en çarpıcı, en belirleyici yönlerini yakalayıp belgeler.

Aşağıdakilerden hangisi, bu cümleye anlamca en yakındır?

- A) Tiyatro eleştirisi yazma, öteki eleştiri türlerinden daha güçtür.
- B) Tiyatro eleştirmeni, bir oyunu her izleyişinde oyunun farklı bir özelliğini yakalar.
- C) Tiyatro eleştirisi, oyunun ayırıcı ve etkileyici yanlarına yönelik düşünceler içerir.
- D) Tiyatro eleştirisi, belirli ölçütlere bağlı kalmayı gerektirir.
- E) Tiyatro eleştirisi yazmak için oyunu birkaç kez izlemek gerekir.

7. Halk şiiri doğal ve içtenlikli bir anlatım üzerine temel lenir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu cümleye anlamca en yakındır?

- A) Halk şairi, sözünü şiire dönüştürürken içinden geldiği gibi söyler.
- B) Aşk, halk şiirinde en çok işlenen konulardan biridir.
- C) Halk şiirinin sazla, sözle, daha doğrusu müzikle sıkı bir kan bağı vardır.
- D) Halk şiiri, halkın içinde bulunduğu somut koşulların ürünüdür.
- E) Halk şairi, şiirlerinde, halkın acılarını, çilelerini yansıtır.

8. (I) Roman yazarken konuşmalara yer vermek çoğunlukla kaçınılmazdır. (II) Hatta salt konuşmalardan oluşan romanlar bile vardır. (III) Bu romanlarda herhalde amaç, tip yaratmaktır. (IV) İki satırlık bir konuşma, bir karakteri on sayfalık bir betimlemeden daha başarılı bir biçimde çizebilir. (V) Bunun başarılı örneklerine M.Ş. Esendal'ın Ayaşlı ve Kiracıları adlı yapıtında rastlıyoruz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde "karşılaştırma" yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. (I) Hiçbir şey ak ya da kara diye ayrılmaz onun romanında. (II) Mutluluklar, hüznler, sevinçler, acılar iç içe yaşanır. (III) Bunları anlatırken mekanik kurgulardan, neden-sonuç ilişkilerinden özellikle kaçınır. (IV) İzlediği bu yol, okurun, olaylara romancının gözüyle bakmasını sağlar. (V) Roman boyunca, roman kişileriyle yazar arasında bir çatışma olmaz. (VI) Bu da kişilerin inandırıcılığını artırır büyük ölçüde.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi I. cümlede belirtilen görüşü destekleyici niteliktedir?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

10. (I) Üç adasıyla Malta, Sicilya'nın güneyinde, Akdeniz'in ortasında. (II) Malta'nın üç adasından biri olan Gozo, ilginç kayalıkları, mağaraları ile birçok doğal güzelliğe sahip. (III) Adada ağaç olmadığı ve tarih boyunca dışarıdan getirildiği için, evlerin neredeyse tamamı taştan yapılmış. (IV) Zengin kireçtaşı yatakları, burada taş işçiliğinin gelişmesinin en önemli nedeni. (V) Her köyün, kusursuz işçiliğe sahip kiliseleri, mimaride taşın mahkûm olmanın yansıması olarak yorumlanabilir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde olumlu bir durum olumsuz bir ifadeyle anlatılmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. (I) Geçen yıl yitirdiğimiz ressam ve dokuma sanatçısının eserleri, bu ayın sonuna değin İstanbul Sanat Galerisi'nde sergileniyor. (II) Bunlar, büyük bir sabır, beceri ve ileri bir teknikle oluşturulmuş. (III) Dokumalarını adeta bir yağlıboya tuvaline dönüştüren sanatçının esin kaynaklarını, kurumuş yapraklar, ağaç kabukları ve parşömen kâğıdı oluşturuyor. (IV) Tüm bu dokuların, renklerin ve tonlarının değişik anlamları var; sanatçı bunlarla hem gelişmeyi, hem de yaşamın sürekliliğini ve gelip geçiciliğini vurgulamak istiyor. (V) Yapıtlarında yansıttığı yaşam kimi yönleriyle bugünün insanını da kuşatıyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi sözü edilen sanatçının, yaşama yönelik görüşünü içermektedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Diğer sayfaya geçiniz.

12. (I) Yaşamöyküsü yazma, birtakım ön çalışmalar yapmayı gerektirir. (II) İlkın, yaşamöyküsü yazılacak kişiyile ilgili kaynaklar, belgeler saptanır; bunlar değerdendirilir. (III) Bu yönden belgesel boyutludur yaşamöyküleri. (IV) Kişinin mektuplarından, günlüklerinden, anılarından yararlanılır. (V) Ayrıca, o kişinin eşinden, dostundan, onu tanıyanlardan bilgi alınır. (VI) Bunlar yapılmadan oluşturulacak bir yaşamöyküsü hem ilgi çekici olmaz, hem de kişinin yaşam serüvenini tüm boyutlarıyla kuşatmaz.

Bu parçanın I numaralı cümlesinde belirtilen düşüncenin nedeni, kaçınıcı cümlede açıklanmıştır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlış vardır?

- A) Nasıl oldu da beni hatırlayamadı, bir türlü anlamadım.
B) O kadar çok çalıştı ki havanın karardığını fark etmedi.
C) Bugün sinemaya gidelim, yanında size geliriz.
D) Yarınki toplantıya kimlerin katılacağı belli değil henüz.
E) Geçmişte yaşanan tatsızlıkların unutulmasını istiyordu artık.

14. Bir konuşmamızda ona, şiiri nasıl yazdığını sormuştum (I) Sorumu şöyle yanıtladı (II) "Önce bir rüzgârın taşıdığı tohum gibi küçücük bir şey düşer aklıma (III) Bu bir anlamdır, bir gerçektir, yaşam ilişkilerimizde öz denebilecek bir durumdur (IV) Yani esin denilen şeydir bu (V)"

Yukarıdaki parçada numaralanmış yerlerden hangisine ötekilerden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

15. Sanatçının uzun süre yaşadığı bu ev (.) çocukları
I

tarafından müzeeye dönüştürülmüş. Odalardan birinin

duvarlarında yer alan fotoğraflarla sanki bir soyağacı

oluşturulmuş (.) Bir başka odada onunla bütünleşmiş
II

eşyalar sergilenmiş (:) küçük el radyosu, fotoğraf
III

makinesi, daktilosu, gözlüğü (...) Hastalığında ve
IV

ölümünden sonra gelen mektuplar ve telgraflarla (.)
V

kitapları da camekânlı dolaplarda saklanıyor.

Yukarıdaki parçada, numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi gereksiz kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "zor" sözcüğü, sözcük türü bakımından ötekilerden farklıdır?

- A) Zor işleri hep bana yaptırıyorsun, diye yakınıyordu.
B) İstemeden zor bir çalışmanın içine girmişti.
C) Terlemiş, çok yorulmuştu, zor yürüyordu.
D) Öğretmenliğin zor bir meslek olduğunu anlamıştı.
E) Zor günler geride kaldı; rahat edeceğiz artık, diyordu.

17. Yeryüzünde İstanbul kadar güzel bir kent bulmak çok güç.

Bu cümle ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Ad cümlesidir.
B) Bileşik sözcük kullanılmıştır.
C) Adeyleme yer verilmiştir.
D) Belgisiz sıfat kullanılmıştır.
E) Bağlaç vardır.

Diğer sayfaya geçiniz.

18. Aşağıdaki cümlelerden hangisi özne ve yüklem-
den oluşmuştur?

- A) Yazınsal türlerin birbirine benzeyen ve birbirin-
den ayrılan yönlerini belirlemek zordur.
- B) Her yazı ya da yazınsal yaratı, insanoğlunun
düşünce ve duygu evrenini zenginleştirir.
- C) Dilsel ürünlerin amacına ulaşması doğru algı-
lanmalarını gerektirir.
- D) Her yazıda, dil ve anlatım yönünden bir bütün-
lük olmalıdır.
- E) Yazınsal türlerin, donmuş, kalıplaşmış bir yapı-
ları olduğunu kimse söyleyemez.

19. Ozan, düşünceyi duygu haline dönüştürünceye kadar
yoğurur.

**Aşağıdakilerin hangisinde, öğelerin sıralanışı bu
cümledekiyle aynıdır?**

- A) Eleştirmenler, dilciler, şiirde sözcüklerin gerçek
anlamlarından çok, yan anlamlarının kullanıl-
dığını söylerler.
- B) Şiir, duyguları etkileyerek akıl gücünü baskı
altına alır.
- C) Şiir, duyular aracılığıyla dünyayı okura tanıtır.
- D) Her çağ, kendi şiirini, ikinci bir dil yaratarak
oluşturur.
- E) Şairler, sözcüklerin anlam alanını genişletmeye
çalışırlar.

20. Önce baygın bir iniltiydi yamaçtan duyulan,
Sonra bir gölge belirmişti kuş uçmaz yoldan;
Köyümün titreterek bağı yanık toprağını
İnliyor, baktım, uzaktan görünen bir kağıdı...

**Bu dizelerde aşağıda verilen ses olaylarından
hangisi yoktur?**

- A) Ünlü düşmesi
- B) Ünsüz düşmesi
- C) Sert ünsüz yumuşaması
- D) Ünlü daralması
- E) Ünsüz benzeşmesi

21. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bo-
zukluğu vardır?

- A) Uzun süre ayakta kalabilmesi için bu yapı, ne-
me dayanıklı cam, kireç ve tuğla tozundan olu-
şan harçla yapılmıştır.
- B) Bir kamu kuruluşuna ait sevimli konukevinin
önünde fotoğraf çektikten sonra oradan ay-
rıldık.
- C) Oraya gitmeye karar verirsiniz, bu gezi için en
az iki gün ayırmanız gerekir.
- D) Her sabah erkenden kalkarak açık havada yü-
rüyüş yapmanın kalp sağlığını olumlu yönde et-
kilediğini öğrendik.
- E) Adaylar yirmi beş yaşından büyük olmalı ve
sağlık kontrolünden geçmiş olması gerektiğini
söyledi.

22. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bo-
zukluğu vardır?

- A) İlk karşılaşmamızda bana bu kadar yakınlık
göstermesine çok şaşırmıştım.
- B) Bu kadar yetenekli bir çocuğu, sanata yönel-
dirmekle çok iyi bir iş yaptığını düşünüyorum.
- C) Geçirdiğim rahatsızlığı, büyük bir başarıyla
ameliyat ederek sağlığıma kavuşturdum.
- D) Bu aşamada, olayları doğal akışına bırakmanın
doğru olacağı kanısındaydım.
- E) Aralarındaki sorunların görüş farklılıklarından
kaynaklandığını biliyordum.

23. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bo-
zukluğu vardır?

- A) Takımlardan biri, ötekinin bitmek bilmeyen kar-
şılıklı saldırılarına daha fazla dayanamadı.
- B) Maçlarda, taraftarların çıkardığı olaylar spora
gölge düşürüyor.
- C) Sağlıklı kalabilmenin temel koşullarından biri de
spor yapmaktır.
- D) Son yıllarda kimi takımlar, Avrupa takımlarıyla
yaptıkları maçlarda yüzümüzü ağartıyor.
- E) Ancak düzenli olarak yapılan spor yararlı olur.

Diğer sayfaya geçiniz.

24. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Bu anlaşmazlıkların giderilmesi için zamana gerek var.
- B) Bu konunun, öncelikle ve ayrıntılı bir biçimde ele alınması gerekiyor.
- C) Üyeler, onunla ilgili görüşlerini daha sonra açıklayacaklarını belirttiler.
- D) Mimar ya da mimarlıkla ilgileniyorsanız bu kitabı okuyun.
- E) Herkesin yaşamında birtakım sorunlar olduğunu hepimiz biliriz.

25. (I) Mektup on altıncı yüzyıla kadar salt haberleşme amacıyla kullanılıyor, bu anlamda bir tür gazete görevi de yapıyordu. (II) On altıncı yüzyıldan sonra ise söz konusu görevinin yanı sıra, duygu ve düşünceler de mektuplar aracılığıyla paylaşılma-ya başlandı. (III) Goethe'nin ciltler dolusu özel mektupları, Schiller'in yazışmaları, Gogol, Puşkin, Byron'ın unutulmaz mektupları bunlar arasında sayılmaya değer niteliktedir. (IV) Candide yazarı Voltaire'in yazdığı mektuplar öğüt vermek, danışmak, bilgi almak, yapıtlarını tanıtmak gibi değişik amaçlar içerir. (V) Bu büyük ustanın en başarılı mektuplarıysa, duygularını paylaşmak için yazdığı mektuplardır. (VI) Bunlar, özentiye kaçmadan, yapaylığa düşmeden, içten geldiği gibi yazılmış mektuplardır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragrafın kaçınıcı cümleyle başlaması uygun olur?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

26. (I) Sonbahar, kendisinden sonra gelecek kış mevsiminin gizli telaşını yaşıyor doğaya. (II) Amasra'da bir Roma yapıtı olan Kuşkayası Yol Anıtı sarı bir örtüyle kaplanıyor. (III) Hasankeyf'teki Artukoğulları zamanından kalma cami, minaresindeki son leyleği yolcu ediyor. (IV) Kaçkarlarda yağmur fazla mesai yapmaya başlıyor. (V) Bolu Dağları'nda, Istrancalarda gezinirken yerlerde ağaç gövdelerinin hüznü yüzlerini, acılı bakışlarını görüyoruz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde insana özgü bir nitelik doğaya aktarılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

27. (I) O, yaşamı yaşayarak öğrenmiş bir yazar. (II) Deneyimlerini ve gözlemlerini herkesle paylaşmış. (III) Kendi kendine öğrendiği üç yabancı dili de iyi derecede konuşabilecek düzeye erişmiş. (IV) Öğretmenlik yapmış, siyasetle uğraşmış, yurtiçi ve yurtdışında birçok yeri görmüş. (V) Kimi roman ve öyküleri ancak ölümünden sonra yayımlanabilmiş. (VI) Gezdiği, gördüğü yerlerin yöresel renklerini büyük bir ustalıkla yapıtlarına yansıtmış.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

28. Yazın değeri taşıyan bir roman, bir öykü, bir oyun, yaşam çevremizi genişletir; içinde bulunduğumuz gerçek dünyanın dışına çıkarır bizi. ---- Tam tersine gerçekleri değişik bir gözle görmemizi, olaylara farklı açılardan bakmamızı sağlar.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bu, elbette, bir kaçış ya da kendi gerçeklerimizden kopuş değildir.
- B) İç gerilimlerimizden, sıkıntı ve bunalımlarımızdan büyük ölçüde kurtarır.
- C) Okuma, insanı her türlü tutkudan kurtararak özgürleştirir.
- D) Okuyan bir kişi, bütün bilgi eksikliklerini giderbilir.
- E) Okunan her kitap, iç zenginliğini artırır, duyguları harekete geçirir.

29. Bence resmin farklı bir sunuluşunun olması gerekiyor. Daha geniş çevrelerce izlenebilmesi için bugünkü koşulların düzeltilmesi, ayrıca daha sık sergiler açılması gibi öneriler geliyor aklıma.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı olabilir?

- A) Resim piyasasında çok yüksek ücretler söz konusu; bunun nedenini açıklayabilir misiniz?
- B) Sergilerde en iyi parçalar satılıyor; geriye kalanlar için nasıl bir değerlendirme yapabilirsiniz?
- C) Resimlerin, ilginç olduğu ölçüde izleyici topladığı söyleniyor; sizce bu doğru mudur?
- D) Bir ressamın başarılı olmasının ölçüsü, resimlerinin çok satılması mıdır?
- E) Günümüzde, resimlerin yalnızca müze benzeri yerlerde sergilenmesini nasıl karşılıyorsunuz?

Diğer sayfaya geçiniz.

30. "Gençliğimde okuduğum kitapları yeniden okuyacak yaşa geldim." demiş bir yazar. Ne kadar doğru! On ya da yirmi yıl önce okuduğumuz bir kitabı yeniden elimize aldığımızda ya da eski bir filmi tekrar izlediğimizde ne kadar değişik izlenimler ediniyor, nasıl da farklı yorumlara varabiliyoruz! Aynı durum, kuşkusuz, tiyatro için de geçerli. On yıl önce izlediğimiz bir oyunu, aynı yönetmenin on yıl sonraki yorumuyla seyrederken, bu gerçeği daha iyi algılıyoruz.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Değişik sanat yapıtları temelde benzer nitelikler taşır.
- B) Tiyatro yönetmenleri aynı oyunu zaman zaman farklı yorumlarla sunarlar.
- C) Yazarlar yaşlandıkça yaratma güçleri artmaktadır.
- D) İnsanların bakış açıları, değerlendirme ölçütleri yaşla birlikte değişmektedir.
- E) Tiyatro yapıtları, değişik biçimlerde yansıtılma-ya uygundur.

31. Akşam yemeğinde sessizlik vardı. Büyükler, yemek yer gibi görünüyordı; ama pek bir şey yedikleri yoktu. Biz çocuklara, bir an önce yemeğimizi bitirip masadan kalkmamız söylendi. O günden sonra yaşamımız değişmişti. Babaannemin eğlenceli tekerlemeler söylediği, annemin zarafet ve güzellikle renklendirdiği, lezzetli yemeklerin sohbet ve kahkaha ile yendiği o akşamlar nerede kalmıştı?

Bu parçada anlatılan aile üyelerinin içinde bulunduğu durum, aşağıdakilerden hangisiyle nitelen- dirilebilir?

- A) içekapanık – gururlu
- B) kırgın – görgülü
- C) tedirgin – sıkıntılı
- D) huysuz – kaderci
- E) saygılı – utangaç

32. Yazı dediğimiz büyülü şekiller, önceleri taşın, kilin, kemiğin, ipeğin, bambunun üzerinde binlerce yıl oyalandı. Sonra papirüsün, parşömenin, derinin üzerinde epeyce konakladı. Daha sonra asıl büyük birikimini sağladığı kâğıt üzerinde ışıltılarla dolaştı. Günümüzden otuz kırk yıl önce, elektronik devreler arasında gözle görülmez küçücük mekânlarda istiflendi. Böylece, aynı anda dünyanın bir başka köşesinde görülebilen bir nitelik kazandı.

Bu parçada, yazıyla ilgili olarak vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ne gibi değişimler geçirdiği
- B) Uygarlığın gelişmesini sağladığı
- C) Hangi gereksinimler sonucunda ortaya çıktığı
- D) Kâğıdın bulunuşundan nasıl etkilendiği
- E) Günümüzde önemli bir iletişim aracı olduğu

33. Roman yazarı, romanındaki kişilerin düşüncelerine, duyarlıklarına ortak olmalı, onlar gibi düşünmeli, onlar gibi duyumsamalıdır yazarken. Özellikle bizim toplumumuz için geçerli bir yöntemdir bu; çünkü Anadolu insanının yüzyıllardan beri süzülüp gelen bir yaşam biçimi; doğaya, insana, topluma, kendine özgü bir bakışı vardır. Bunun bütün yönleriyle romanlaştırılmasının, açık, anlaşılır, özlü bir anlatımla okura ulaştırılmasının gereğine inanıyorum. İşte romanlarımda yapmaya çalıştığım, budur bir bakıma.

Bu parçadan, romancılarla ilgili olarak aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılabilir?

- A) İçinde bulunduğu toplumu yönlendirmelidir.
- B) Kendisini roman kişileriyle özdeşleştirmelidir.
- C) Okurun düzeyini iyi belirlemelidir.
- D) Her romanında, farklı yaşam biçimlerini yansıtmalıdır.
- E) Toplumun tarihsel gelişimini göstermelidir.

Diğer sayfaya geçiniz.

34. Öykülerimdeki anlatıcıyı ben olarak düşünmeseniz iyi olur. Bir öyküdeki sevgili, ille de yazarın sevgilisi değildir. Elbette bir küçük yaşantıdan, yaşanmış, gerçek anlardan da yola çıkarak öyküler, romanlar yazılabilir; ama yazarın çizdiği görüntülerin ille de yaşanmış olması gerekmez. Önemli olan, okuru, bu görüntülerin gerçekliğine inandırması, onu bu görüntülerin içine çekmesidir.

Bu parçaya göre, öykünün en önemli niteliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazarın, başından geçenleri, başkalarının öyküsümüştü gibi anlatması
- B) Yaşanmış olaylardan bir seçme yapılarak bunların anlatılması
- C) Yazarın, yaşadıklarını değiştirerek vermesi
- D) Gerçek olayların, gerçek olmadığı izlenimi bırakacak biçimde yansıtılması
- E) Olayların, okuyucuda, yaşanmışlık duygusunu uyandıracak biçimde anlatılması

35. Gençlere, kendi kalıplarımıza göre düşünmeyi öğretmek, yalnız onlar için değil, bütün toplum için zararlı bir tutum. Şunu unutmamak gerekir: Birtakım temel kavramları verirken onlara kendi değer yargılarımızı da benimsetmeye çalışsak belki söz dinleyen bir kuşak yaratabiliriz; kendi değerlerimize göre yetiştirdiğimiz gençleri kurulu düzenin savunucuları olarak görebiliriz. Fakat düşünmeyi öğrenmeden yetişen genç, günü gelir, öğretilenlerin dışında, yeni durumlarla karşılaştığında şaşırır, kendine güvenemez ve yaşamın akışı içinde bir yandan öte yana savrulur durur.

Bu parçada, gençlerle ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bükükleri örnek almalarının sorun yarattığı
- B) Yanlış yapa yapa doğruya ulaşacakları
- C) Değişik görüşler öne sürmelerinin kuşak çatışmasını ortaya çıkaracağı
- D) Düşünce ve davranışlarında özgür olacak biçimde eğitilmeleri gerektiği
- E) Üzerlerindeki baskının, her şeye karşı koyan kişiler olmalarına yol açtığı

36. Dört beş yaşlarında bir çocuk ağaca tırmanıyor. Onu izleyen annesi, çocuğa: "Dikkat et, in, düşersen." demiyor. "Ağaçtan düşersen ne olabileceğini düşünüyor musun?" diyor.

Yukarıda sözü edilen annenin yapmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çocuğu korkutmaktan kaçınmak
- B) Ağaçtan düşüp, çocuğun bundan ders almasını sağlamak
- C) Çocuğu, durum üzerinde düşündürerek ona doğruyu buldurmak
- D) Söz dinlemesi gerektiğini çocuğa anlatmak
- E) Kendine güvenmesinin önemli olduğunu çocuğa anlatmaya çalışmak

37. Bir paragrafı anlayarak okumak, bir matematik problemini çözmeye benzer. Bir problemi çözmek için onu oluşturan öğeleri değerlerine göre kullanmak, aralarındaki bağlantıyı doğru kurmak bir zorunluluktur. Bunun gibi bir paragrafı anlamak için de onu oluşturan sözcüklerin anlamını doğru algılamak, birbirleriyle bağlantılarını bulmak gerekir. Ayrıca, yansıttıkları düşünceyi ve düşünsel düzeni görmek de bir gerekliliktir.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düşünceler sözcükler aracılığıyla dile getirilir.
- B) Okunanların anlaşılmasında sözcüklerin yeri ve bunlar arasındaki ilişki önemlidir.
- C) Matematik problemlerinin çözümünde temel olan, okuduğunu anlamadır.
- D) Duygu ve düşüncelerin eksiksizce anlatımı, bunlara uygun sözcükler bulmayı gerektirir.
- E) Her alanın, kendine özgü anlamlar içeren sözcükleri ve kuralları vardır.

38. Anadili, onu kullanan bireyler arasında köklü sevgi bağları oluşturur. Bilinçaltına dek uzanarak kişinin iç varlığını kuşatan bu bağlar, toplumsal yaşamda çok gerekli olan güven duygusunun da kaynağıdır; çünkü birbirini sevip sayan, birbirine güven duyan bireylerin oluşturduğu bir toplumda, bireylerin gelecek korkusu olmaz.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anadilinin, ortak duygular oluşturmada çok önemli bir işlevi olduğu
- B) Kişilerin yetiştikleri ortamla benlikleri arasında sıkı bir ilişki bulunduğu
- C) Anadilindeki ses özelliğinin kişilerin düşünce ve duygularını etkilediği
- D) Aynı dili kullanan kişilerin, aynı doğrultuda düşünebileceği
- E) Anadili eğitime ağırlık vererek ulusal duyguları pekiştirmek gerektiği

39. Evimin penceresini tümüyle kapatan kiraz ağacı, önceki sabah birden duvağını takıp pencereden içeri uzandı. Ak çiçekleriyle el öpmeye geldi sanki. Nedenir bilmem, her yıl içimde bahar sevinçleri tutuşturan kiraz ağacı, bu yıl beni yalnızca kederlendiriyor, yalnızca hüznün veriyor bana. Duvak takmış kiraz ağacına gülümsemek nedense bir türlü gelmiyor içimden.

Bu parçadan, kiraz ağacıyla ilgili olarak nasıl bir sonuç çıkarılabilir?

- A) Bu yıl daha erken, daha çok çiçek açmıştır.
- B) Duyguları etkileme gücü azalmıştır.
- C) Çiçeklerindeki renk zenginliği şaşırtıcıdır.
- D) Evin dış dünyayla bağlantısını engellemektedir.
- E) Olumsuz çağrışımlar uyandırmaktadır.

40. Bilim dili, nesnel bir dildir; çünkü terimlerle kurulur, terimlerle oluşur. Terimlerin de açık, anlaşılır, aydınlık olması gerekir. Bunun da baş koşulu, terimlerin, anlamları herkesçe bilinen sözcüklerden yapılmasıdır. Böyle olmazsa bilim dili, anlaşılmaz; karmaşık bir görünüm alır. Bu yüzden, bilim adamları arasında tam bir anlaşma olmaz. Ayrıca, bilim ürünlerini geniş halk yığınlarına iletmek de olanaksızlaşır.

Bu parçada, terimlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Anlamlarının kişiden kişiye değişmemesine
- B) Dilin sık kullanılan sözcüklerinden oluşturulmasına
- C) Bilimsel iletişimi sağlamasına
- D) Bilimsel çalışmaları geliştirip hızlandırmasına
- E) Güç anlaşılan bir yapıda olmamasına

41. Bir edebiyatçı değil, bir toplumbilimciydi. Toplumbilimin bilim olarak yeni yeni oluşmaya başladığı bir dönemde yaşamıştı. Bir müzisyenin çelişkili dünyasını inceleyerek ilginç bir yapıt oluşturdu: "Mozart: Bir Dahinin Sosyolojisi Üzerine". Bu yapıtında, müzisyeni, toplumbilimin kendine özgü yöntemleriyle anlatmaya çalışıyor. Yer yer bir bilimsel belge niteliği taşıyan kitap, bir dahinin insana özgü, değişik durumlarını yansıtıyor. Ayrıca, bir insanın çaresizliğini dile getirerek, bunu yaşanmış örneklerle zenginleştiriyor.

Bu parçada tanıtılan yazarla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Nesnel, kanıtlanabilir bilgiler verdiği için
- B) Yapıtının etkileyici nitelikler taşıdığı için
- C) Bütün yapıtlarını aynı yöntemle oluşturduğundan
- D) Anlattıklarının gerçeklere dayandığı için
- E) Ele aldığı kişiyi, farklı özellikleriyle yansıttığı için

42. Yazar, öykülerinde, insanın insanla, insanın geleneklerle çatışmasını, günlük yaşamın akışı içinde, abartısız ve sevecen bir yaklaşımla ele alır. Anlattıkları, olağanüstü olaylar, olgular, durumlar değildir. Dünyanın herhangi bir ülkesinin bir yöresinde, bu öykülerdekine benzer yaşamlar hâlâ vardır. Basit halk inançları, etkili bir biçimde öykülerinin atardamarını oluşturur. Geçim derdi, biten sevgiler, öykülerden fışkıran renkli tablolarıdır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada sözü edilen öykücünün bir özelliği değildir?

- A) Ders vermeyi amaçlama
- B) Anlatımda doğallığı benimseme
- C) Sıradan öğeleri çarpıcı kılma
- D) Karşıtlıklardan yararlanma
- E) Folklorik öğelere yer verme

43. Bana sorarsanız şiir ne yeredir ne göktedir; insanın yaratıcılığındadır; çünkü otlar da, gökyüzü de birer araçtır ozan için. Nedenine gelince, ozan keşfetmez, icat da etmez; değiştirir, olabileceği tasarlar, olmaya çağı dile getirir. Dahası, görüleni, görülmeyenle yenden kurar. Kurduğu bu dünyanın işe yarayıp yaramayacağını hiç hesaba katmaz. O, yalnızca kendine özgü bir dille duygu ve düşüncelerini şiirleştirir.

Bu parçaya göre şair, şiirini yazarken aşağıdakilerin hangisine başvurmaz?

- A) Varlıkları farklı biçimlerde algılamaya
- B) Okuyucuyu bir düşünceye yönlendirmeye
- C) Alışılmış anlatım biçimlerinden kaçınmaya
- D) Gördüklerini düş gücüyle biçimlendirmeye
- E) Şiirlerini oluştururken doğadan yararlanmaya

44. Edebiyatçı olmaya heveslenen gençlerin sayısı her geçen yıl artıyor. Bu gençler, hemen üne kavuşmak istiyorlar. Çalışarak beklemeyi göze alanların sayısı çok az. Öte yandan ülkemizde eleştirmenlerin sayısı da oldukça sınırlı. Bu yüzden onların bunca şairle, öykücüyle, romancıyla ilgilenebilmesi olanaksız. O zaman da kitaplarından söz edilmeyen, umdukları ilgiyi göremeyen genç yazarlar: "Eleştiri öldü; bizde eleştirmen yok!" diye yakınıyorlar. Aslında eleştiri ölmedi; ama bu gidişle ölecek!

Bu parçada sözü edilen gençlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Herkesçe tanınmak istediklerine
- B) Eleştirmenleri suçladıklarına
- C) Sabırsız olduklarına
- D) Yapıtlarının düzeysiz olduğuna
- E) Edebiyata, giderek daha çok gencin ilgi duyduğuna

45. Bizim yazınımda deneme türü oldukça cılızdır. Bu durum, dünya yazını için de geçerlidir. Hemen belirtelim ki denememizin cılızlığı nicelikseldir. Yani denememiz az, deneme türünde yazılmış yapıtların sayısı sınırlıdır. Buna karşılık nitelik bakımından dünya yazınındaki seçkin deneme örnekleriyle rahatça boy ölçüşebilecek yetkinliktedir. Konu yönünden de insanoglunu bütünüyle kuşatan bir çeşitlilik gösterir. Aynı şeyi, öteki yazın türleri için, örneğin roman için, tiyatro için söyleyemem.

Bu parçada, yazınımdaki deneme türünün hangi yönü üzerinde durulmamıştır?

- A) Yazılanların sayıca azlığı
- B) İçerik yönünden zenginliği
- C) Başka türlere oranla daha ileri bir düzeyde olduğu
- D) Dünyadaki örnekleriyle yarışabilecek nitelikte olduğu
- E) Dil ve yöntem bakımından, yazılışının güçlüğü

2001 ÖSS
BASIN KOPYASI CEVAP ANAHTARI

SÖZEL BÖLÜM

1. B	31. C	61. B
2. A	32. A	62. C
3. D	33. B	63. A
4. E	34. E	64. B
5. B	35. D	65. D
6. C	36. C	66. C
7. A	37. B	67. A
8. D	38. A	68. E
9. A	39. E	69. D
10. E	40. D	70. A
11. D	41. C	71. B
12. E	42. A	72. C
13. C	43. B	73. E
14. B	44. D	74. A
15. E	45. E	75. C
16. C	46. C	76. B
17. E	47. D	77. D
18. A	48. A	78. E
19. D	49. E	79. B
20. B	50. E	80. C
21. E	51. D	81. C
22. C	52. C	82. A
23. A	53. B	83. D
24. D	54. A	84. B
25. C	55. E	85. E
26. B	56. A	86. A
27. D	57. D	87. B
28. A	58. E	88. D
29. E	59. C	89. E
30. D	60. D	90. C

SAYISAL BÖLÜM

1. C	31. C	61. E
2. E	32. B	62. C
3. A	33. A	63. C
4. D	34. E	64. A
5. C	35. D	65. D
6. C	36. A	66. B
7. E	37. C	67. C
8. D	38. A	68. D
9. A	39. E	69. E
10. B	40. C	70. A
11. C	41. E	71. B
12. B	42. A	72. E
13. C	43. E	73. C
14. D	44. C	74. A
15. B	45. A	75. C
16. E	46. D	76. E
17. D	47. B	77. D
18. C	48. B	78. E
19. D	49. D	79. C
20. B	50. B	80. D
21. A	51. C	81. C
22. D	52. A	82. B
23. C	53. A	83. B
24. B	54. E	84. E
25. D	55. D	85. E
26. E	56. E	86. E
27. A	57. C	87. D
28. B	58. A	88. A
29. D	59. D	89. B
30. B	60. E	90. A